

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12CoP/18/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117219847
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6117219847.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a sudcov Mgr. Janky Benkovičovej a Mgr. Martina Štubniaka, vo veci starostlivosti o maloletého N. H., nar. XX. XX. XXXX a F. H., nar. XX. XX. XXXX, obe bytom ako otec, v konaní zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny M. M., deti rodičov - matky X.. L. W., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom H. XX, XXX XX M., právne zastúpenej Kanisová & Kanis Advokátska kancelária s. r. o., so sídlom Ďumbierska 3F, 831 01 Bratislava, IČO: 36 836 460 a otca X.. F. H., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom Z. XX, XXX XX M. M., právne zastúpeného Lion Law Partners s.r.o., so sídlom, Komenského 14A, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 862 461, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o nariadenie neodkladného opatrenia, na základe odvolania matky a otca proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č .k. 32P/149/2017-557 z 1. marca 2019, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Banská Bystrica, ako súd prvej inštancie (ďalej aj „prvoinštančný súd“, event. „súd prvej inštancie“, resp. „okresný súd“) odvolaním napadnutým uznesením zo dňa 01. 03. 2019 zrušil uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/149/2017-186 zo dňa 09. 07. 2018 v druhom, treťom a štvrtom výroku, ktorými súd dočasne upravil styk matky s maloletými deťmi, stanovil miesto odovzdania maloletých detí a uložil otcovi povinnosť maloleté deti na styk s matkou pripraviť (prvý výrok). Prvoinštančný súd dočasne upravil styk matky s maloletými deťmi H., N. nar. XX. XX. XXXX a F. nar. XX. XX. XXXX tak, že matka je oprávnená dočasne sa sťkať s maloletými deťmi každý párnny týždeň v piatok od 17.00 hod. do nedele 17.00 hod. s tým, že matka je oprávnená maloleté deti v stanovené dni a hodiny pred vchodom do domu otca prevziať a povinná maloleté deti v stanovené dni a hodiny otcovi pred vchodom do jeho domu odovzdať (druhý výrok). Prvoinštančný súd tiež dočasne upravil styk matky s maloletými deťmi tak, že matka je oprávnená dočasne sa sťkať s maloletými deťmi každý nepárny týždeň v utorok od 15.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že matka je oprávnená maloleté deti v stanovený deň a hodinu prevziať zo školského zariadenia a povinná maloleté deti v stanovený deň a hodinu otcovi pred vchodom do jeho domu odovzdať (tretí výrok). Zároveň súd prvej inštancie uložil otcovi povinnosť maloleté deti na styk s matkou pripraviť a styk matke s maloletými deťmi umožniť (štvrtý výrok). Okresný súd návrh vo zvyšku zamietol (piaty výrok). Trvanie neodkladného opatrenia okresný súd obmedzil do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/149/2017 (šiesty výrok).

2. V úvode odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančný súd uviedol, že v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom N. H., nar. XX. XX. XXXX a malotej F. H., nar. XX. XX. XXXX, (ďalej aj „maloletí“, resp. „maloleté deti“) na návrh matky bol upravený dočasne neodkladným opatrením styk matky s maloletými deťmi. Ďalej okresný súd uviedol, že matka návrhom zo dňa 22. 02. 2019 navrhla nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým žiadala maloleté deti zveriť do jej osobnej starostlivosti, zrušiť uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/149/2017-186 zo dňa

09. 07. 2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15CoP/30/2018-346 zo dňa 22. 08. 2018, eventuálne sa domáhala dočasného zverenia maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, prípadne rozšírenia styku s maloletými v rozsahu aspoň pár hodín, minimálne 3 dni v týždni počas pracovných dní a každý druhý víkend vrátane prenocovania maloletých. Dôvodom návrhu matky bol ňou tvrdý nedostatok pozornosti a lásky k maloletým u otca, o čom sa vyjadruje maloletá F., ktorá nechce ísť k otcovi z dôvodu, že sa jej otec nevenuje a vzhľadom k jeho ďalším dvom maloletým deťom mu nezostáva dostatok času na športové a iné vonkajšie aktivity. Poukázala na absenciu citovej výchovy maloletých detí, ktorá môže mať značný negatívny dopad a fatálne následky, ako aj na postoj otca, ktorý ju podľa vlastných predstáv obmedzuje v priamom styku s maloletými, obmedzuje jej telefonáty, čím hrubo narušuje intimitu a kontakt medzi ňou a maloletými, pretože počúva jej rozhovory s maloletými. Aktuálny stav úpravy výkonu rodičovských práv a povinností smeruje a určuje opak, a to minimalizovaný styk s ňou, len na pár hodín raz za dva týždne, pričom permanentné opakovanie sa nevhodných situácií môže vybudovať u maloletých detí nedôveru voči nej, nechotu sa s ňou stretávať a oslabenie ich vzájomného vzťahu. Na zmenu u maloletých ju upozornila na konzultácii aj detská lekárka X.. M.. Stresovanie a manipulovanie maloletých detí je zjavné aj z toho, ako sa prejavujú, sú smutné, tiché a postupne stráca vplyv, ako aj kontakt s maloletými, pretože otec si s nimi robí čo chce. Tento stav nie je dlhodobo udržateľný a v záujme maloletých detí, pričom otec žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal jej rodičovskú nezodpovednosť a nespôsobilosť vychovávať maloleté deti. Nestotožnenie sa otca s jej alternatívnym spôsobom života nemôže byť platným dôvodom pre vytesnenie jej osoby zo života maloletých detí, pre ktoré má zabezpečené vhodné bytové podmienky na výchovu, ako aj prípravu do školy, vie im vytvoriť zaujímavý a podnetný program, čo otec zanedbáva a hrubo opomína, pretože väčšiu pozornosť venuje ďalším deťom z manželstva. Poukázala na nepotvrdené informácie týkajúce sa týrania, resp. zanedbávania výchovy maloletých z jej strany, ktoré trestné konania boli vedené na základe oznámenia otca. Otec splnomocnil súčasnú manželku, aby v škole riešila školské záležitosti týkajúce sa maloletého N. a trval na tom, aby do komunikácie okrem neho bola zapojená aj jeho súčasná partnerka. Poukázala na skutočnosť, že sú jej pravidelne zverované do starostlivosti aj cudzie deti za účelom vytvárania pozitívneho vzťahu ku klavíru, hudbe, umeniu, ako aj športu, preto neexistuje relevantný dôvod, aby jej nemohli byť maloleté deti zverované do starostlivosti, keď navyše s ňou chcú byť a nikdy od nich dobrovoľne neodíšla. Je nevyhnutná dočasná úprava za účelom predchádzania vytvorenia priestoru na manipuláciu rodiča s dieťaťom v neprospech druhého rodiča na účelové ničenie vzťahu druhého rodiča s maloletými deťmi. Napriek nezhodám, do ktorých sa s otcom dostala, má eminentný záujem o maloleté deti, s cieľom, aby vyrastali v kľudnom a harmonickom prostredí. Konštatovala, že počas vzťahu s otcom sa o deti riadne a úplne starala, pozná ich reakcie a vie reagovať na ich správanie, ako aj požiadavky. Otec v súčasnosti profituje z aktuálnej situácie, pretože bez primeranej účasti na výchove maloletých z jej strany, ich má aj bez meritórneho súdneho rozhodnutia vo výlučnej osobnej starostlivosti, a tým ich ovplyvňuje v jej, začleňuje ich do svojej novej rodiny so zámerom ju vytesniť z ich života.

3. V ďalšej časti odôvodnenia rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na ust. § 2 ods. 1, § 360 ods. 1, § 363 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“), § 325 ods. 1, § 325 ods. 2 písm. d), § 326 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a konštatoval, že z prípisu OR PZ Banská Bystrica, ktorý prejednával trestné oznámenie zo strany otca, nezistil žiadne dôvody, na základe ktorých by bola matka dôvodne podozrivá zo spáchania trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby alebo iným spôsobom zanedbala výchovu a výživu maloletých detí, preto skutočnosti, pri ktorých súd vychádzal pri nariaďovaní predchádzajúceho rozhodnutia o neodkladnom opatrení boli neskôr v konaní zistené s istotou inak. Matka maloletých detí v návrhu uvádzala tri rôzne spôsoby nariadenia neodkladného opatrenia, a to ich odovzdanie do jej osobnej starostlivosti, prípadne dočasne ich zveriť do striedavej osobnej starostlivosti, alebo rozšírenie jej styku s maloletými s tým, aby mohli u nej prespať a zároveň sa s nimi mohla stykať minimálne trikrát počas týždňa. Prvoinštančný súd konštatoval, že doposiaľ upravený styk matky s maloletými deťmi nezodpovedá ich potrebám, pričom posledným sociálnym zisťovaním zo dňa 14. 09. 2018 neboli v domácnosti matky zistené žiadne nedostatky. O jej spôsobilosti poskytovať maloletým osobnú starostlivosť svedčí aj ich prespanie v jej domácnosti, ktoré otec umožnil napriek chorobe maloletého N.. Matka poskytuje maloletým voľnočasové aktivity, rozvíja s nimi rôzne zručnosti, trávi s nimi čas v prírode a z hľadiska zabezpečenia jej kontaktu s maloletými nie je ďalej žiaduce, aby takto strávený čas bol zmarený odovzdaním maloletých do starostlivosti otca. Poukázal na záujem maloletých detí poznať domácnosť matky, jej zvyky, spôsoby a pravidlá správania sa, za účelom posilnenia zručností matky pri poskytovaní osobnej starostlivosti maloletým. Za dôvodné preto považoval zmeniť dočasnú úpravu styku matky s maloletými tak, aby

u matky trávili 3 dni a 2 noci každý párný týždeň od piatku do nedele a zároveň nepárny týždeň utorok v čase od 15.00 hod. do 18.00 hod., pretože styk matky s maloletými počas pracovného týždňa je z hľadiska rodičovskej zodpovednosti aj úlohou matky podieľať sa na príprave maloletých detí na vyučovanie a vplývať pri rozvoji ich vedomostí, schopností a zručností. Prvoinštančný súd zároveň vzal do úvahy záujmovú činnosť maloletého N. v stretnutí a vo štvrtok, preto úprava styku matky s maloletým počas pracovného týždňa nezasiahne do jeho voľnočasových aktivít. Taktiež zohľadnil čas prípravy na vyučovanie maloletého N. a režim spánku maloletých. Prvoinštančný súd nepovažoval návrh matky na dočasné zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti za dôvodný z dôvodu nemožnosti prejedukovať rozhodnutie súdu vo veci samej, ako aj s poukazom na záujem maloletých, ktoré už raz boli zverené do dočasnej starostlivosti otca, pričom zmena stavu by mohla u maloletých detí vyvolať opätovne stav faktickej a právnej neistoty. Dočasné zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti súd prvej inštancie taktiež nepovažoval za dôvodný aj z dôvodu, že základnou podmienkou pre zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti je určitý štandard komunikácie rodičov a z doteraz vykonaného dokazovania vyplýva, že spolu nekomunikujú, osočujú sa a ich úroveň komunikácie nie je štandardná. Okresný súd určil miesto preberania a odovzdávania maloletých detí počas pracovného týždňa pred školským zariadením a počas víkendu ponechal miesto preberania a odovzdania maloletých pred vchodom do bytu, resp. domu otca. Zároveň dobu trvania neodkladného opatrenia vymedzil do právoplatného skončenia veci vedenej pod sp. zn. 32P/149/2017. Okresný súd rozhodol o zrušení časti predchádzajúceho uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/149/2017, okrem výroku, ktorým boli maloleté deti dočasne zverené do starostlivosti otca.

4. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podala matka v zákonnej lehote odvolanie a navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že obe deti zverí do jej osobnej starostlivosti, zároveň zruší uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/149/2017 - 189 zo dňa 09. 07. 2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15CoP/30/2018 - 346 zo dňa 22. 08. 2018, event. zverí dočasne maloleté deti do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch, a to tak, že otec bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti každý párný týždeň v kalendárnom roku od piatka 18.00 hod. do nasledujúceho piatka nepárneho týždňa do 18.00 hod. a ona bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti každý nepárny týždeň v kalendárnom roku od piatka od 18.00 hod. do nasledujúceho piatka párneho týždňa do 18.00 hod. s tým, že maloleté deti budú preberať a odovzdávať v dohodnutý deň a čas v mieste bydliska druhého rodiča, každý z rodičov sa zaväzuje v stanovenom čase odovzdať maloleté deti do osobnej starostlivosti druhého rodiča s jeho osobnými vecami a riadne ho na stretnutie pripraviť. Namietala nesprávne právne posúdenie veci a nesprávne skutkové zistenia prvoinštančným súdom, ktorého uznesenie je v rozpore so záujmami maloletých a bez odôvodnenia presadzuje právo otca na ich výchovu, hoci aj ona má rovnaké právo matky. Ďalej konštatovala nedostatočné odôvodnenie a nepreskúmateľnosť napadnutého uznesenia a odopretie práva na spravodlivý proces a súdnu ochranu zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého uznesenia neposkytol rozumné a logické vysvetlenie, prečo pri výkone rodičovských práv a povinností k maloletým preferoval osobnú starostlivosť otca a určil jej právo styku s maloletými výhradne na 3 hodiny jeden pracovný deň, každý druhý týždeň a jeden víkend v rámci dvoch týždňov. Nezdôvodnil, prečo nepovažoval za vhodnú striedavú osobnú starostlivosť, s ktorou už mali skúsenosti a fungovala. Konštatovala, že napadnuté uznesenie je vnútorne rozporné, pretože v predchádzajúcom rozhodnutí o nariadení neodkladného opatrenia nevidel problém v dočasnom zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti otca a predmetné rozhodnutie nepovažoval za prejedukovanie rozhodnutia vo veci samej. S ohľadom na povahu prejednáwanej veci napriek nemožnosti prejedukovania práv a povinností účastníkov, keď nie je možné vzhľadom na predmet konania ochranu inak poskytnúť, možno nariadiť neodkladné opatrenie v zmysle petitu jej návrhu. Poukázala na ust. § 360 CMP, podľa ktorého sa neodkladným opatrením neprejedukujú práva a povinnosti účastníkov konania a súd uvedenou úpravou nie je viazaný v neskoršom konaní s tým, že môže meritórnym rozhodnutím rozhodnúť inak. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia preto nie je rozhodnutím, ktoré prejedukuje výsledok konania o návrhu vo veci samej. Súd prvej inštancie nesprávne posúdil aj splnenie podmienok pre rozhodnutie o striedavej osobnej starostlivosti v súvislosti s podmienkou určitého štandardu komunikácie medzi rodičmi, ktorú nemožno považovať za jedinú a základnú podmienku pre rozhodnutie o striedavej osobnej starostlivosti, pričom podstatné je, či sú obaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať, majú o osobnú starostlivosť záujem a táto starostlivosť je v záujme maloletého dieťaťa. Namietala aj nesprávne skutkové zistenia súdom prvej inštancie, pretože prvoinštančný súd konštatoval že doposiaľ nastavený styk s maloletými nezodpovedá

ich potrebám a tiež poukázal na nezistené nedostatky v jej domácnosti. Rozsah styku s malolekými deťmi nepovažovala za dostatočný a chrániaci záujem malolekých, pretože tri hodiny v rámci pracovných dní, každý druhý týždeň nevytvárajú dostatok priestoru na vybudovanie si pozície rodiča u malolekých deťí, o ktoré sa chce starať a byť prítomná pri ich raste, prežívaní školských úspechov, ale aj problémov. Určený spôsob styku s malolekými napadnutým uznesením nepovažovala za dosiahnutie určitého stavu ekvivalencie výkonu rodičovských práv a povinností oboch rodičov. Súd prvej inštancie rozšíril jej styk s malolekými na minimálnu úroveň, ktorá jej neposkytuje dostatok priestoru uplatňovať výchovný vplyv v potrebnom rozsahu a nie je správne, či prípustné vytvárať podmienky pre odcudzenie malolekých. Namietala zohľadnenie a preferovanie voľnočasových aktivít pri úprave styku s malolekými deťmi, pretože nezohľadňuje ich právo na starostlivosť zo strany oboch rodičov, rovnocennosť a rovnoprávnosť rodičov na ich výchove. Poukázala na Dohovor o právach dieťaťa, ako aj Zákon o rodine v súvislosti so záujmom dieťaťa pri rozhodovaní súdu vo veciach týkajúcich sa malolekých deťí, ktoré majú prirodzene k nej vytvorené citové väzby, absenciu jej osoby v živote vnímajú citlivo, maloletá F. po styku plače a nechce od nej odísť, pričom otec zotrúva na rešpektovaní súdneho rozhodnutia, v ktorej situácii je bezmocná. Poukázala na spôsobilosť postarať sa o maloleté deti a na vhodné bytové podmienky na ich výchovu, ako aj prípravu do školy, či vytvorenie zaujímavého a podnetného programu, ktorú možnosť otec nemá s poukazom na ďalšie deti z manželstva. Správanie otca pred súdom prvej inštancie považovala za manipulatívne a nátlakové, vykresľuje ju ako neprijateľnú osobu a odobratím malolekých deťí sleduje vlastné záujmy pomsty voči nej, čoho dôkazom boli nepodložené trestné oznámenia, fyzické napadnutie z jeho strany, ako aj nekorektná medializácia či očierňovanie jej osoby, čím jej spôsobil stratu zamestnania ako aj finančnú, či spoločenskú ujmu. V intervencii s Občianskym združením Žena v tiesni bolo identifikované psychické, aj ekonomické násilie zo strany otca, na ktorý dôkaz súd prvej inštancie neprihliadol.

5. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal otec v zákonnej lehote odvolanie a navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. Poukázal na nedostačujúco nesprávne vyhodnotenie potrieb malolekých deťí súdom prvej inštancie, pretože napadnuté rozhodnutie nie je v záujme s ich odôvodnenými záujmami, odôvodnenie je nepresvedčivé, pretože okresný súd sa nevysporiadal so zásadnými skutočnosťami, a to so závermi znalca obsiahnutými v znaleckom psychologickom posudku č. 30/2018, vypracovaným znalcom X.. D. S.. Nestotožnil sa s konštatovaním súdu, podľa ktorého matka osvedčila, že doposiaľ nastavený styk nezodpovedá potrebám malolekých deťí, pretože naďalej má vážne výhrady o jej spôsobilosti poskytovať malolekým osobnú starostlivosť. Skutočnosť, že jedinýkrát umožnil prespať malolekého u matky, nemožno považovať za jeho súhlas s rozšírením styku matky s malolekými. Aktuálne realizovaný styk má výlučne pozitívny vplyv na maloleté deti, u ktorých došlo k stabilizácii výchovného prostredia a k zlepšeniu psychického stavu u maloletej F. preukazuje aj vyjadrenie psychologičky. U maloletej F. pozitívny vplyv redukcie rozsahu styku s matkou sa odzrkadlil na odstránení jej dlhodobého a vážneho problému a u oboch deťí sa výrazne znížila chorobnosť, zredukovali sa ich zdravotné problémy. Poukázal na relevantné odpovede znalca v znaleckom posudku, podľa ktorého má lepšiu osobnostnú pripravenosť na výchovu a starostlivosť o maloleté deti, pričom nekonvenčný životný štýl matky považuje aj znalec za rizikový pre deti, a preto nesúhlasí s tým, aby u nej prespávali. Potvrdil, že matka sa dokáže o deti postarať, avšak len o ich denné potreby, pretože sa u nej potvrdzuje vzorec správania negatívne ovplyvňujúci maloleté deti, pretože je nestabilná, nedostatočne zrelá, s nedostatočným stabilizovaným systémom hodnôt. V súvislosti s alternatívnymi akciami matky, maloleté deti počas času stráveného u matky prespávali bez jej prítomnosti, aj u jej kamarátov. Popieral tvrdenia matky o zasahovaní do telefonátov medzi malolekými a matkou, pričom iba jeden obsah rozhovoru zarazil vzhľadom na obsah rozhovoru zo strany matky, ktorá počas telefonátov s deťmi plače, čo je dôkazom jej absolútnej nezrelosti a snahou o citové vydieranie malolekých deťí. Nesúhlasil s tvrdením o snahe vylúčiť ju zo života malolekých, pretože ich vždy pripraví na stretnutie s matkou, ktorá opakovane mešká s odovzdávaním mu malolekých a manipuluje s nimi. Výsledkom manipulácie zo strany matky, ktorá deťom odovzdá novú hračku krátko pred ukončením doby styku je, že deti nechcú k nemu ísť, Odkedy sú maloleté deti u neho, došlo k výraznému posunu v ich vývoji, pretože cítia stabilné výchovné prostredie a vedie ich k dodržiavaniu pravidiel. Tiež odmietal argumentáciu o nevenovaní sa malolekým deťom, pretože po konzultácii s psychologičkou realizuje spolu s manželkou, špeciálne čítania podľa výberu maloletej F. a obaja chodia s malolekými na výlety. Popieral argumentáciu matky v súvislosti s jej vyjadrením X.. M., ktorá nikdy netvrdila skutočnosti uvádzané matkou, nikdy ju neupozornila na zmenu správania sa malolekých, pričom maloletý N. bol u pediatričky v máji 2018, teda v čase, keď sa ešte styk na základe neodkladného opatrenia nerealizoval. Rovnako nepravdivé sú tvrdenia matky ohľadom školy,

pretože na rodičovských združeních je jeho manželka prítomná za jeho prítomnosti, a navyše matka v minulosti súhlasila s tým, aby sa jeho manželka zúčastňovala procesov týkajúcich sa školy, keďže mala vysokú mienku o jej odbornosti ako vyštudovaného pedagóga. Navyše matke nikdy nebolo bránené zúčastniť sa rodičovského združenia a vždy bola o ňom vopred informovaná. Nezodpovedným prístupom zo strany matky bolo, že sa nedostavila na zápis do školy maloletej F., napriek tomu, že trvala na svojej účasti. Konštatoval, že matka sa nepodieľa žiadnym spôsobom na úhrade nákladov spojených s výživou, zdravotnou starostlivosťou a ich výchovou a iba od júna 2018 uhradila sumu 60,- Eur vo februári 2019. Poukázal na priznanie matky, ktorá nevedie maloleté deti k rešpektovaniu pravidiel a pýta sa ich na názor, či chcú u nej zostať, čím vyvoláva neistotu u maloletých. V závere znaleckého posudku sa konštatuje, že má lepšiu osobnostnú pripravenosť na výchovu a starostlivosť o maloleté deti, pretože nekonvenčný životný štýl matky považuje aj znalec za rizikový pre maloleté. Nesúhlasil s prespávaním maloletých u matky, pretože si zvykli na zmenu režimu fungovania tým, že bývajú u neho, kde majú vytvorené stabilné zázemie a s matkou sa vo vymedzenom čase stretávajú. Pre objektívne a preukázateľné dôvody je nevyhnutné, aby bol kontakt maloletých detí s matkou limitovaný, pretože sa dokáže postarať len o ich denné potreby vzhľadom na u nej potvrdený vzorec správania, ktorý negatívne ovplyvňuje maloleté deti. Matka je nestabilná, nedostatočne zrelá, s nedostatočne stabilizovaným systémom hodnôt, ako konštatoval aj znalec. Poukázal na nedodržiavanie režimu styku zo strany matky v zmysle neodkladného opatrenia. Správanie matky po nariadení neodkladného opatrenia zostalo nezmenené a úprava rozsahu styku v zmysle neodkladného opatrenia preukázala pozitívny vplyv na fyzický a psychický vývoj maloletých detí, pričom opätovná zmena režimu by mala negatívny vplyv na ne.

6. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky zotrval na obsahu ním podaného odvolania, pričom názory a právnu argumentáciu matky považoval za účelovú a ňou uvádzané opakované skutkové tvrdenia za nezakladajúce sa na pravde. V najlepšom záujme maloletých detí je zachovať rozsah ich styku s matkou v zmysle neodkladného opatrenia nariadeného Okresným súdom Banská Bystrica č. k. 32P/149/2017-186 zo dňa 09. 07. 2018.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniam matky a otca navrhol napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť s poukazom na závery znaleckého dokazovania, kedy súdny znalec odporučil upraviť styk matky s maloletými deťmi formou každého druhého víkendu a jedného popoludnia počas pracovného týždňa, a tiež pomernú časť prázdnin a sviatkov. Uvedeným rozhodnutím má matka zabezpečený pravidelný kontakt s maloletými s poukazom na ich vek, zdravotný stav a denný režim.

8. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca zotrvala na ňou podanom odvolaní. Konštatovala, že otec odvolaním preukazuje, aký má k nej postoj a ani v otázke maloletých nevie prekonať vlastné antipatie k nej. Do nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým boli maloleté deti zverené do starostlivosti otca, otec nemal problém s prenocovaním maloletých u nej, prospievali a dlhodobo sa realizovala striedavá osobná starostlivosť. Otec v podanom odvolaní nespomenul, čo chcú maloleté deti, a to napriek tomu, že sú spôsobilé prejaviť svoj názor na danú vec a ich názoru by mala byť venovaná patričná pozornosť. Popierala, že deťom pred koncom styku dáva hračky za účelom si ich u seba udržať dlhšie, pričom ich vôľa u nej zostať dlhšie je z dôvodu, že ju majú radi a potrebujú ju viac, ako len na pár dní do mesiaca. Otec maloletých nie je schopný sa vcítiť do ich záujmov bez presadzovania vlastných pohnútok a je absolútne nespôsobilý pochopiť význam druhého rodiča v živote maloletých detí. Poukázala na postoj otca, ktorý odopiera maloletým plnohodnotný styk s ňou, nepočuje ich prosby, a tým im odopiera materinskú lásku aj kontakt, čím im spôsobuje stres a psychologickú záťaž. Až do vydania napadnutého uznesenia sa s maloletými deťmi stretávala každý druhý víkend v sobotu a nedeľu od 09.00 hod. do 18.00 hod. a napriek minimálnemu rozšíreniu styku už otec s takouto úpravou nesúhlasil napriek tomu, že konštatoval jej schopnosť sa postarať o maloleté cez deň. Poukázala na zrealizovaný styk počas víkendu v dňoch 26. 01. 2019 až 27. 01. 2019, kedy otec dovolil matke, aby maloleté u nej prespali, a to napriek tomu, že maloletý N. bol chorý a vyžadoval väčšiu starostlivosť. Maloletým vždy poskytovala nadštandardnú starostlivosť a citové bezpečie, čo potvrdzuje aj čestné prehlásenie pediatričky X.. M., ako aj súkromný znalecký posudok na jej osobu a správa X.. U. M.. Rovnako zamestnanci úradu práce v jej domácnosti nenašli jediný problém, pre ktorý by maloleté nemohli byť zverené aj do jej starostlivosti. Podmienky na zrušenie a nariadenie nového neodkladného opatrenia boli dané záujmom maloletých detí a vzhľadom na ich prejavovaný názor, správanie sa otca, ako aj podmienky na jej strane, je potrebné, aby boli zverené do jej starostlivosti. Poukázala na predchádzajúce neodkladné opatrenie, ktorým došlo k vyňatiu maloletých z výchovného prostredia oboch rodičov a k nútenému izolovaniu výhradne

do výchovného prostredia otca, ktorý stav nemožno nazývať stabilizovaním výchovného prostredia, keď maloleté majú dvoch rodičov a po rozpade partnerského vzťahu to budú vždy dve domácnosti a dve výchovné prostredia, ktorá skutočnosť nemôže byť výhradne na ťarchu rodičovských práv matky. Konštatovala odlišný prístup školy k nej a k otcovi a jeho manželke, ktorému odlišovaniu sa snažila zabrániť, avšak pri požiadavke na dodržiavanie určitých pravidiel školou sa jej dostávalo odmietania a utvrdzovania otca v tom, že aj jeho manželka patrí do okruhu osôb, s ktorými je potrebné riešiť dochádzku maloletého N.. Uvedený prístup považovala za nespravodlivý a nesprávny. Otec účelovo redukuje problém s pomočováním a defekáciou len na jej vplyv a nepripúšťa akúkoľvek vlastnú vinu a pričinenie na vzniku tejto situácie, pričom napätá rodinná situácia zapríčinená práve otcom, konflikty, sa podieľali na týchto problémoch maloletej F.. Poukázala na dlhodobú potrebu maloletej byť s ňou, čoho dôkazom sú aj testy vykonané súdnym znalcom. Skutočnosť, že nežije podľa otca konvenčným spôsobom, nemôže znamenať jej nespôsobilosť na výchovu maloletých. Popierala argumentáciu otca o neustálych presunoch maloletých detí, ktoré u nej mali bežný život a iba výnimočne im umožnila prespanie s tým, že maloleté nikdy nezostali bez dozoru dospelšej osoby. Aj v súvislosti s jej telefonátmi maloletým prejavuje otec nedostatok pochopenia pre jej pozíciu matky. Otec vyvoláva konflikty voči nej, stalo sa, že zaútočil pri odovzdávaní maloletých na ňu, pričom konflikt nevytvorila. Popierala argumenty otca v súvislosti s nedodržiavaním režimu styku v zmysle neodkladného opatrenia, pričom otca žiadala iba o porozumenie a ochotu, aby maloleté u nej mohli zostať dlhšie, a preto ich odovzdala s meškaním. V súvislosti so zmenou režimu, na ktorý si maloleté zvykli, poukázala na ustálený režim striedavej osobnej starostlivosti až do času nariadenia predchádzajúceho neodkladného opatrenia, ktorým boli maloleté odtrhnuté od nej a mali sa s ňou možnosť stykať iba štyrikrát do mesiaca na osem hodín. Otec ju nesprávne spája s organizáciou O. N. G. bez akéhokoľvek dôkazu iba na základe získaného certifikátu lektorky metódy uvedenej organizácie. Navrhla, aby odvolací súd rozhodol v zmysle jej odvolania a garantoval tým maloletým deťom právo na výchovu zo strany oboch rodičov.

9. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku - ďalej aj „CSP“), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a odvolaním napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

10. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Podľa ods. 2 vyššie citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. V danej veci odvolací súd nezistil žiadne okolnosti spochybňujúce správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý postupoval správne, keď rozhodol o rozšírení styku matky s maloletými deťmi a zároveň zamietnutí návrhu matky na dočasné zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti z dôvodu nemožnosti prejudikovať rozhodnutie súdu vo veci samej, ako aj s poukazom na záujem maloletých. Dôvody, pre ktoré tak rozhodol, súd prvej inštancie správne a podrobne rozobral v odôvodnení svojho rozhodnutia.

13. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia vo všeobecnosti vyplýva, že sa jedná o inštitút, ktorého základnou funkciou je dočasne upraviť pomery účastníkov, pričom nárok (prípadne právo) ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana formou neodkladného opatrenia nemusí byť nepochybne preukázaný, musí však byť osvedčený. Miera osvedčenia sa riadi vždy konkrétnou situáciou. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia je tiež zrejmé, že súd pri rozhodovaní o ňom nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré by musel zisťovať v prípade konečného rozhodnutia vo veci samej. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodit' nutnosť dočasnej úpravy pomerov, pričom vždy je potrebné posúdiť, či touto dočasnou úpravou pomerov nedochádza k zásahu do základných práv jednotlivých strán sporu nad nevyhnutnú mieru a či dočasná úprava pomerov sleduje legitímny cieľ. Súd pri nariadení neodkladného opatrenia sleduje predovšetkým záujem maloletého dieťaťa.

14. V zmysle čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj „Zákon o rodine“, resp. „ZoR“) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vláh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

15. Pojem záujem dieťaťa nemožno chápať zužujúco len ako „záujem zdravia dieťaťa“. Záujem dieťaťa treba chápať čo najextenzívnejšie. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerance a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

16. V čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Podľa ods. 3 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

17. V zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov, deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

18. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodárnymi orgánmi.

19. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa (ďalej aj „Dohovor“) je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

20. V zmysle § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 tohto ustanovenia pod písm. a) až h) zákon demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení.

21. CMP obsahuje vo svojej tretej časti iba niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach, preto sa použijú aj na neodkladné opatrenia v nesporovom konaní všeobecné ustanovenia CSP o neodkladných opatreniach, ktorý vo svojom ustanovení § 325 ods. 2 obsahuje iba demonštratívny výpočet možných typov neodkladných opatrení. Vzhľadom na uvedené je teda možné nariadiť neodkladné opatrenie aj iného obsahu, ako vypočítava CSP, a teda aj iné neodkladné opatrenia ako výslovne upravuje CMP. Pri rozhodovaní o úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom treba vždy brať do úvahy vek dieťaťa, jeho zdravotný stav, ako je aj potrebné vychádzať z toho, že účelom styku je zaistiť v čo najväčšej miere vytváranie a udržanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citového puta k obojmu rodičom, aby dieťa, pokiaľ možno v minimálnej miere, pociťovalo výchovu v neúplnej rodine. Obidvaja rodičia by mali prispieť k vytvoreniu priaznivých podmienok nevyhnutných pre zdravý fyzický a psychický vývoj maloletého dieťaťa, a to bez ohľadu na existenciu rozporov medzi nimi.

22. Prvoinštančný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 32P/149/2017 podrobne skúmal pomery maloletých detí, zisťoval pomery oboch rodičov a v rámci dokazovania nariadil znalecké dokazovanie. Prvoinštančný súd postupoval správne, keď naďalej ponechal maloleté v osobnej starostlivosti otca, zverené mu uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/149/2017-186 zo dňa 09. 07. 2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15CoP/30/2018-346. Odvolací súd vychádzajúc z obsahu spisu nemal pochybnosti, že doterajšie rozhodnutie okresného súdu v podobe neodkladného opatrenia (č. k. 32P/149/2017-186 zo dňa 09. 07. 2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15CoP/30/2018-346) zverením detí do starostlivosti otca bude

stabilizovať výchovné prostredie maloletých u otca a je v ich najlepšom záujme, pretože zabezpečuje pre ne prostredie istoty, dôvery a pokoja. Na zmenu výchovného prostredia maloletých odvolací súd nezistil dôvody a plne sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že v záujme nerušeného duševného a fyzického vývinu maloletých detí je, aby osobnú starostlivosť o ne naďalej dočasne zabezpečoval otec. Odvolací súd zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd neskúma okolnosti, ktoré sú dôležité pre konanie vo veci samej a svojim rozhodnutím nemôže prejedukovať rozhodnutie vo veci samej, preto aj v tomto smere sa stotožňuje s konštatovaním súdu prvej inštancie. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že predmetom konania vo veci samej je úprava výkonu rodičovských práv, o ktorej bude v merite rozhodnuté na základe vykonaného dokazovania.

23. S prihliadnutím na skutočnosti osvedčené obsahom spisu, odôvodnenie preskúmaného uznesenia i odvolacie argumenty matky a otca, bolo potrebné posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, pokiaľ mal za dôvodné neodkladným opatrením rozšíriť styk matky s maloletými deťmi v určenom rozsahu.

24. Odvolací súd mal osvedčené, že doterajšia úprava styku matky s maloletými deťmi v zmysle uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 36P/149/2017-186 zo dňa 09. 07. 2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15CoP/30/2018-346 zo dňa 22. 08. 2018 nie je zodpovedajúca, preto sa odvolací súd zhoduje s názorom súdu prvej inštancie, že v posudzovanej veci je v záujme maloletých detí dočasne upraviť styk matky s maloletými v rozsahu určenom v enunciate rozhodnutia prvoinštančného súdu.

25. Na to, aby sa medzi maloletými a matkou rozvíjala citová väzba, podľa názoru odvolacieho súdu, ale nepostačuje úprava styku v rozsahu a za podmienok, ako bola určená predchádzajúcim rozhodnutím súdu prvej inštancie. Podľa názoru odvolacieho súdu rozsah, intervaly styku matky, podmienky realizácie styku matky s maloletými okresný súd určil v ich záujme, a to vzhľadom na ich vek, bydlisko, školské povinnosti, ale aj aktuálnu situáciu.

26. Takýmto čiastočným rozšírením styku na každý páry vikend ako aj nepáry týždeň v utorok oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie, bude zohľadnený záujem matky stykať sa s maloletými vo väčšom rozsahu a tráviť spoločne s nimi aspoň páry vikend, ktorý predstavuje voľné dni, keď maloleté deti majú právo tráviť aj tieto dni nielen s otcom, ale aj so svojou matkou.

27. Odvolací súd sa stotožnil so záverom prvoinštančného súdu, aby miestom odovzdania a prevzatia maloletých bolo miesto bydliska otca (pred vchodom do jeho domu), sledujúc záujem maloletých, s výnimkou prevzatia maloletých matkou v utorok nepárneho týždňa o 15:00 hod. zo školského zariadenia.

28. Na záver odvolací súd zdôrazňuje, že o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom bude rozhodnuté rozsudkom vo veci samej, po dôkladnom dokazovaní, potrebnom pre spravodlivé rozhodnutie vo veci, a to opäť tak, aby bol čo najlepšie chránený a zabezpečený záujem maloletých. Vzhľadom na uvedené matkine a otcove argumenty odvolací súd nepovažoval za opodstatnené.

29. Odvolací súd prihliadnuc na záujem maloletých detí, zohľadňujúc predovšetkým ich vek, zdravotný stav, citovú naviazanosť, výchovné prostredie, v ktorom žijú, odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

30. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).